



NÁRODNÉ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIŽOVNA
J. A. KOMENSKÉHO



Vyhodnotenie 4. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy

Záložka do knihy spája školy: Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu

Dňa 6. septembra 2013 vyhlásila Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave v spolupráci s Národným pedagogickým múzeom a knižnicou J. A. Komenského v Prahe pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2013** pre základné školy 4. ročník česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy: Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu*.

Cieľ česko-slovenského projektu

Cieľom projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Žiaci na záložkách mohli ľubovoľnou technikou stvárniť svojho obľúbeného literárneho hrdinu. Výmenu záložiek mohli slovenské základné školy využiť aj k nadviazaniu spolupráce, kontaktov alebo poznávaniu života žiakov v Českej republike a zároveň aj ako prierezovú tému do Školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školského projektu.

Priebeh česko-slovenského projektu

Slovenské základné školy, ktoré sa chceli zúčastniť projektu, vyplnili do 25. septembra 2013 elektronickú prihlášku zverejnenú na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok Slovenská pedagogická knižnica vytvorila **371 partnerských dvojíc** s prihliadnutím na typ školy a počet prihlásených žiakov, z toho 190 partnerských dvojíc medzi českými a slovenskými základnými školami a 181 partnerských dvojíc z dôvodu nízkeho počtu prihlásených českých škôl medzi samotnými slovenskými základnými školami. V dňoch 28. až 30. septembra 2013 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici. Zúčastnené partnerské dvojice informovala o tom, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadviazovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2013.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu

Do projektu sa prihlásilo **742 škôl s celkovým počtom žiakov 90 853**, z toho bolo:

- **190 českých základných škôl** s celkovým počtom 20 767 žiakov a
- **552 slovenských škôl** s celkovým počtom 70 086 žiakov.

Slovenská pedagogická knižnica poďakovala 24. októbra 2013 každej zúčastnenej českej a slovenskej základnej škole za aktívnu účasť v projekte a vyzvala ju na jeho dobrovoľné

vyhodnotenie a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Výber z dobrovoľného hodnotenia projektu 320 slovenskými základnými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na tejto webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/2013/Projekt_Zalozka_ZS_Hodnotenie.pdf



Prijatie česko-slovenského projektu

Pedagogickí zamestnanci, nepedagogickí zamestnanci i žiaci slovenských základných škôl s radosťou privítali projekt. Ocenili možnosť nadviazania a upevnenia priateľstva medzi českými a slovenskými školami i samotnými slovenskými školami, možnosť rozvíjania tvorivosti, kreativity a intelektu žiakov, možnosť zábavnými formami práce s literatúrou podporiť a zároveň aj upevniť ich vzťah k čítaniu kníh či k návštevám školskej knižnice.

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov a prevažne s motívmi svojich obľúbených literárnych, respektíve knižných hrdinov počas vyučovacích hodín, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo doma. Najčastejšími motívmi na záložkách u mladších žiakov boli napríklad Janko Hraško, Červená čiapočka, Danka a Janka, Maťko a Kubko, Psík a mačička. U starších žiakov boli na záložkách najčastejšie zobrazení Pipi Dlhá Pančucha, Jánošík, Harry Potter a Malý princ. Žiaci alebo učitelia pri ich výrobe čítali prevažne rozprávky, dobrodružné príbehy, poviedky o láske, cestopisy, dievčenské rozprávky alebo počúvali rozprávky nahraté slovenskými hercami. Väčšinou žiaci pred svojimi spolužiakmi prezentovali svojich literárnych hrdinov zo svojich obľúbených kníh a rozprávali, prečo si ich vybrali na svoju záložku. Mladší žiaci na zadnú stranu záložiek napísali svoje poštové adresy. Starší žiaci tam uvádzali mailové adresy a kontakty na sociálne siete. Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často prezentácie obľúbených kníh, čitateľské kvízy, žiacke besedy o prečítaných knihách alebo besedy so slovenskými spisovateľmi, rozhlasové relácie v školských rozhlasoch o realizovanom projekte a pridelenej partnerskej škole. Zriedkavo aj príprava powerpointových prezentácií alebo cédečiek s informáciami a fotografiami o svojich obciach, mestách alebo školách určená pre partnerské školy. Veľké množstvo žiakov vyrobilo záložky nielen pre svojich kamarátov z pridelených partnerských škôl, ale aj pre svoju školskú knižnicu a na predaj na plánovaný vianočný bazár.

Výmena záložiek

Väčšina základných škôl do balíka so záložkami pribalila priateľské listy, fotografie žiakov, ktorí vyrábali záložky, školské časopisy, propagačné materiály, darčkové predmety alebo knihy od slovenských alebo českých spisovateľov. Žiaci písali v listoch o svojich školách, obciach alebo mestách, o podujatiach v školských knižniciach a taktiež aj o sebe. Niekoľko škôl si na základe vzájomnej dohody vymenilo záložky a darčkové predmety pri osobnej návšteve zástupcov partnerských škôl. Skoro všetky zúčastnené školy si z priateľských záložiek urobili výstavy, uverejnili na webových sídlach svojich škôl najkrajšie záložky, napísali články o priebehu projektu do svojich školských časopisov. Podaktoré školy darovali svoje záložky svojim vzácnym hosťom, ktorí sa zúčastnili osláv Medzinárodného dňa školských knižníc 28. októbra 2013, alebo ich odložili pre budúcich prvákov, ktorým ich darujú pri budúcoročnom zápise do školy. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať nové spôsoby spolupráce. Niektoré si už dohodli aj vzájomnú návštevu škôl vo forme exkurzie v rámci regionálnej výchovy alebo školského výletu.

Prínos česko-slovenského projektu

Výmena záložiek prispela k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, ukázala im ďalšie možnosti spolupráce v budúcnosti, podporila rozvoj kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti a práce s informáciami žiakov, posilnila ich etické hodnoty, zábavnou formou ich pritiahla ku knihám, podporila ich vzťah k čítaniu a v mnohých prípadoch aj posilnila ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Prínos stanovvej témy záložiek *Namaľuj mi svojho obľúbeného hrdinu* spočíval taktiež vo vzájomnom poznávaní českých a slovenských „knižných“ hrdinov prostredníctvom objavovania obľúbených kníh z českej a slovenskej literatúry a ich v motivácii prečítať si ich. Pridanou hodnotou projektu bolo nielen rozšírenie vedomostí žiakov zo slovenského jazyka a literatúry a z geografie, ale aj zapojenie žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh.

Vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov

„Projekt bol pre nás prínosom tak v nadviazaní nových kontaktov, ako aj v podpore myšlienky, že kniha je pre náš život stále dôležitá. Táto myšlienka bola motiváciou a hnacím motorom realizácie celého projektu.“

Viera Hladká, Základná škola, Rozkvet, Považská Bystrica

„Žiaci boli týmto projektom veľmi nadšení a pracovali s veľkou chuťou na svojich záložkách. Čítali sme veľa rozprávok a rôznych dobrodružných príbehov...“

Zlatica Lagová, Základná škola s materskou školou, Podolie

„Tento rok nám bola pridelená slovenská škola z Michaloviec a v žiadnom prípade sme to nepociťovali ako neprávosť. Veľmi sme sa tešili, že môžeme nadviazať priateľstvo so základnou školou z iného kraja.“

Lucia Franclová, Základná škola, Mojmírovce

„Žiaci pracovali s radosťou a nadšením. Veľkou motiváciou bolo pre nich aj vedomie, že záložkou potešia iných žiakov. Preto pri ich zhotovovaní využili nielen svoj um, schopnosti a talent, ale vložili tam aj kus svojho srdca. Pamätali si na tento projekt z minulého roka a záložky, ktoré dostali vlani, mnohí používajú v knihách a učebniciach dodnes.“

Magdaléna Forgáčová, Základná škola s materskou školou, Dlhá nad Oravou

„Naša škola sa s radosťou zapája do tohto projektu, ktorý sa stal súčasťou nášho Školského vzdelávacieho programu. V tomto roku bol prvýkrát tematický, zameraný na literárne postavy. Považujeme to za dobrú myšlienku, pretože tým je projekt ešte užšie spojený so zážitkami z čítania. Najmä menší žiaci mali veľkú radosť, keď sa mohli podeliť s ostatnými o svoje skúsenosti s knihami a literárnymi postavami.“

Jana Klenovičová, Základná škola s materskou školou, Vlčany

„Žiaci boli spoluprácou s českou školou nadšení. Dostali sme i pozvanie na návštevu Kunštátu. Na oplátku sme pozvali našich českých kamarátov k nám na Slovensko. Vďaka tomuto projektu sme spoznali aj, čo čítajú českí žiaci, ktorí hrdinovia z kníh ich oslovili.“

Soňa Laurová, Základná škola, Divín

„Veríme, že nami zobrazení hrdinovia nájdu prostredníctvom knihy, z ktorej pochádzajú, svoje miesto v rukách českých kamarátov, že ich budú inšpirovať k prečítaniu akejkoľvek knihy, že ich jednoducho potešia.“

Erika Cipovová, Základná škola, Lehota pod Vtáčnikom

Pod'akovanie

Naše pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa podieľali na príprave, propagácii, realizácii a hodnotení projektu v Českej republike a Slovenskej republike.

Ďakujeme aj **českým a slovenským pedagogickým zamestnancom i nepedagogickým zamestnancom** za ich vzácny čas a úsilie, ktoré venovali príprave a realizácii projektu. Osobitne im ďakujeme za koordináciu projektu na ich školách, za usmerňovanie žiakov pri výrobe záložiek a pri ich výmene s kamarátmi z partnerskej školy, za sprostredkovanie vzájomnej komunikácie. Takisto im ďakujeme za možnosť vytvorenia kamarátskych vzťahov medzi školami, za podporu rozvoja kreativity, fantázie a manuálnej zručnosti žiakov, za podporu práce žiakov s informáciami, za podporu samotného čítania literatúry a v neposlednom rade i upevňovania zmyslu pre dobro a krásu žiakov.

Naša vďaka patrí aj **českým a slovenským žiakom** základných škôl za to, že sa stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti.

Osobitné pod'akovanie

Zvlášť chceme pod'akovať všetkým **slovenským školám**, ktoré s pokorou a radosťou prijali za svojho partnera v projekte pridelenú slovenskú školu.

Pod'akovanie českému partnerovi

Úprimné ďakujeme **zástupcom Národného pedagogického múzea a knižnice J. A. Komenského v Prahe** za možnosť spoločne realizovať projekt. Menovite ďakujeme riaditeľke inštitúcie PhDr. Markéte Pánkovej, vedúcej Pedagogickej knižnice J. A. Komenského Mgr. Jane Klimešovej a koordinátorke projektu za české školy Mgr. Radmile Indrákovej.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica; koordinátorka projektu (27. 11. 2013)